

1 číslo stojí len 2 hal.

Ročník II.

V Uh. Skalici. dňa 17. septembra 1904.

Číslo 38.

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

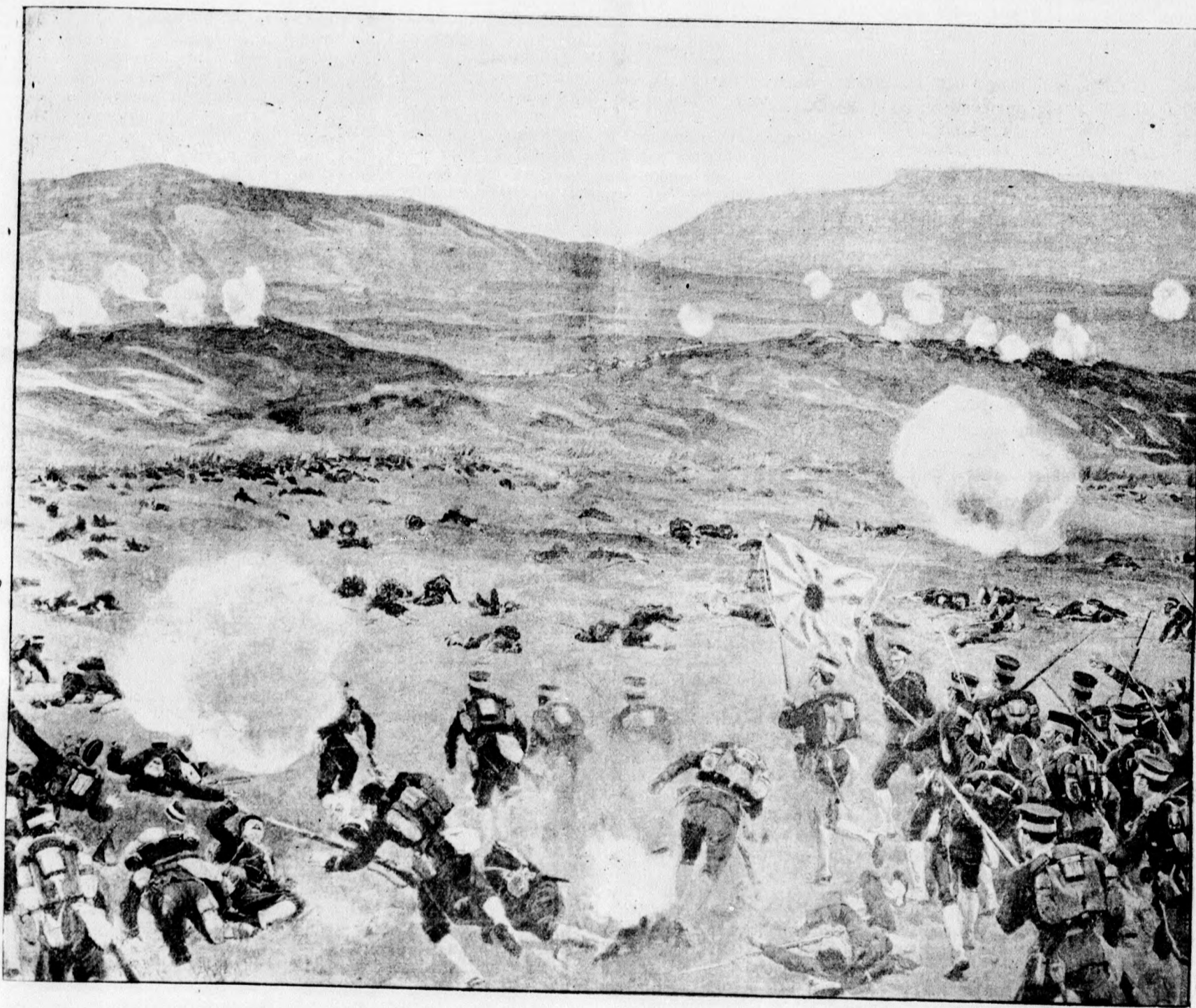
Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
príjmajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

==== Rusko-japonská válka na dalekom východe. ====

Z bitvy u Liaojangu.

Vyobrazenie, ktoré v dnešnom čísle prinášame, znázorňuje veľkú a krvavú bitvu u Liaojangu. V pravo dolu znázornený je útok japonskej pechoty s bodákmi, na samom vrchu v ľavo strelba ruských baterií, a potom explozia japonských strel, v prostriedku operácia ruskej pechoty a najkrajnejšie v pravo japonská strelba na ruské baterie.

TELEGRAMM:

Rusi na rieke Hun u Tjelin. Tokio dňa 14 sept. 3 hod. odp. Maršal Ojama oznamuje: Jedno väčšie ruské oddelenie zostalo na juhu rieky Hun späť a obsadilo vrchy na oboch stranách rieky Liao u Tjelina a tieto vrchy opevňuje.

Páni!

I.

Páni od stolice, páni od mesta, páni od okresu, páni od slúžnovského úradu, páni od sedrie, páni rychtár a notár, pán obecný bubeník, pán pohrabáč, pán hajný, hajduch, štvrtník, kičbir, ozogar (aufseher), pán Moric, pán Abrahám, všetko pán okolo nás, pred nami za nami a nad nami tiež Pán — Boh!!

Všetci páni privlastnili si niečo z toho Pána tam hore, aby ich ľudia poslúchali, aby sa ich báli.

Vládnuť, panovať chcú všetci páni bez rozdielu, vládnúť nad nevládnymi, slabšími, malými, nad zatmenými a neprebudilými.

Z tejto snahy chce vládnúť pochodiť všetko bezprávnie, násilie, útlak a zotročenie veľkých mass, národa. Panovačnosť a násilie mocných pánov, kruhov a všelijakých panákov vyvolaly ten smutný stav, ten strašný pomer, ktorý zavládnuť medzi panujúcimi a opanovanými, alebo dľa nášho spôsobu, povedzme medzi páni a ľuďmi. S postrachom a hrúzou počúvame, ako ľudia rozprávajú: páni ho odsúdili, páni ho zavreli, páni ho sviezli z majetku, páni urobili mu licitáciu, pán notár ho udal, pán rychtár ho zažaloval, pán hajduch ho zradil, pán hajný pohrozil, pán pisár z kancelára vyhnal, pán Abrahám ožebračil a tak nekonečná rada žalob a celé more bied svaluje ľud na „pánov“, celé svoje nešťastie vidí v pánoch!

A keď rozmýšľame o tomto smutnom pomere, medzi triedou ľudu a medzi vzdelanejšími, veru dáme, musíme dať za pravdu ľudu, ktorý pracuje, ktorý sa drie, ktorý platí a ktorý trpí a snáša všetky farchy a neprijemnosti tohoto biedneho života. Ďaleko nad svoje práva opanovali isté triedy a stavy nášho malého človeka. Svevoľne a násilím osvojili si mnohú moc a silu — oni nazývajú to právom — nad ľuďmi.

Tieto triedy uchvátily pre seba práva a voľnosť vzdelanosti.

Právo kultúrnej voľnosti.

Právo politickej slobody.

Právo hospodárskej samostatnosti.

Zhabali právo verejnej žaloby.

A ľud zostal sám, holý, nahý opustený, bezprávny, v srdci jeho miesto lásky, rozhniedzil sa blen, nenávisť, žiaľ, hnev a pomsta.

Ľudové massy sú nespokojné v celej krajine. Ľud je odstrčený všade.

Náprava je nezbytná, čím skorej príde, tým lepšie.

D o p i s y.

Prešporská stolica.

— Od nás. — Neznáte-li, milí Slováci, Pezínok, tak prisadnite bližšie sem k novinám a ja vám o ňom dačo šušknem. Minulú nedeľu bola som tak gratulovať mojej švagrinej a tak som sa zase dačo dozvedela. Zatiaľ, čo sme vo vozni sa bavili rozprávaním o Malých Karpátoch, odškol si rušeň, ako zádušný kôň a zarazil v Pezínku, kde počína, od Prešporka cestujúc, už čisto slovenský kraj. Pezínok je úhľadné mestečko, čítajúc do 5000 obyv. národnosti hlavne slovenskej. Zvonajšok mesta preukazuje všade pečlivú čistotu. Domy nie sú vysoké, ani široké, obyčajne majú po 2—4 oblokokoch. Obyvatelia zdejšaj živia sa hlavne vinárením, len že to pre filokseru už veľmi kleslo a preto i ľudu peneženka schudnala ako vyduté gajdy. Víno pezinské je ľahké, ale aromatické a veľmi chutné, okúsili sme ho niekoľko u rodiny, lež i v dome u jedného slov. národovca, a boli sme úplne spokojní. Mnohí pri vinobraní, alebo obaračkách predajú hrozny obchodníkom, nechcejúť s trochou sa babrať, prešovať. Terajšie vinobrania bývajú už celkom tiché a nie vraj tak veselé ako voľakedy. Tohoto roku je prostredná úroda, lež i jakosť muštu, dľa hroznov sdiac, bude výborná.

Inak som v Pezínku nepozorovala nič zvláštneho. Okolité ľud nosí malé, guľaté klobúky, pestré alebo čierne vesty (lajbličky), biele košeľe a hrubé plátané „gábe“ s trepením u chodidiel. Tieto — jako v.ade inde — vymieňajú v nedeľu za úzke „nohavičky“ prv jasno modré, terazaletmavo sčukenné alebo „cajchové.“ Kostoly sú tu štyri, najmilší je evanjelický s jeho pekňou väzou, potom bývalý jezovitský, kapucínsky a farský. Avšak ešte dačo milého som tu spozorovala a to, že mladé dievčatá išly do chrámu Pána s kyticou kvetín. To milí Slováci, mňa náramne prekvapilo, uznávajúc to za krásny zvyk, zdedený od našich zbožných predkov. Naši predkovia jak milovali piesne, podobne ľuľi láskou tiež ku krásnym, vonným kvetinám. Preto badáme po našom Slovensku, že v preveľa domoch upravia si naši dobrí ľudia aspoň kúsok zeme, a to ten, na ktorý najčastejšie sa pozerajú, pre kvetiny, obyčajne býva kvetinná zahrádka pred oblokmí, malá totižto — jako je v našom živote radostí málo — ale tým nežnejšie a usilovnejšie pestovaná. V tých zahrádkach vyplievať, sadiť a polievať bývalo najväčšou radostou panien za predošlých časov, tam sedávaly medzi vonným kvetím a spievaly sebe k radosti a iným k ľúbosti. A keď tie kvietky tak príjemne vonali, mesiačik milo svietil a slávičkovia v zahrádkach spievali, tedy im mimovoľne túžba po raji v srdci sa prebudila a šoptaly si: — Bože, to je krásne! Jak teprv bude v nebi!

Keď šli ľudia v nedeľu do chrámu Pána, utrhol si každý, starý, mladý zo zahrádky pred oblokmí voňačku a šiel s ňou do kostola, prosiac Boha, by mu bola jeho modlitba tak milá, jako voňa tej voňačky. Na jaro a v lete, bez kyticiek do kostola chodíť, bolo tak hovoreno haňbou. Ono to má i krásny význam: do kostola ideme sa modliť a Boh žiada živú modlitbu a jejím odznakom sú živé kvietky. — No a keď ešte na veľké sviatky naviazaly panny kytic na oltár a oltárne sviece, tak sa im zdal oltár desaťkrát krásnejším než zvyčajne a pri tom prosily Boha, by obeť tú vonnú z rúk jejích prijať ráčil.

Vidíte, milí Slováci, tak krásny účel mali u našich predkov tie zahrádky pod oblokmí. Tak krásny zvyk je i s kyticou kvetín do kostolíčka chodíť, jako to pezinské dievčatá robia, ktoré touto cestou za to chválím a povzbudzujem k pestovaniu tohto zvyku. Papierové umelé mrtvé kvetiny, bárs aj sebe krásnejšie by byly, slúžia do divadla a do plesu, ale nie na oltár Boží, alebo do ruky poriadnej slovenskej devy. Podobne hnusné je od suhajov až k samému chrámu Pána chodíť nie s voňačkou, lež — s virinkou.

Toto, čo za krátke odpoľudnie v Pezínku zkusila, takto na krátko, v rýchlosti na papier položila:

Anička Kozruchových.

— Do Trnavy. Po kázni sme sa sriadili; zazvučalo zas: Prijď ó Bože, Duchu sv. a prôvodom sme šli do dvorany spolkového domu.

Shromaždenie otvoril predseda vzletnou rečou. S rozhľadom zkuseného muža rozkladal význam výchovy, jak dieťaťa tak ľudu na základe Božskom. Posilneniu toho základu slúži spolok náš i toto shromaždenie, ktoré zahajuje.

Nasledovala zpráva správy, ktorá predchádzala reč hlboko premyslená o pomere náboženstva katolíckeho a vlastenectva. Viera naša je základom a zárukou pravého nášho vlastenectva, tak že nás v svedomíu a na oti uráža ten, kto by nás podozrieval. Po slávnom osvedčení za kráľa i krajinu, prečítala sa zápisnica lansského valného shromaždenia.

Po zápisnici lanskej nasledovala zpráva pokladníka, po zpráve pokladníckovej bol volený výbor.

Vtedy sme sa pomodlili všetci na hlas „Anjel Pána“ a pristúpilo sa k dovršeniu valného shromaždenia.

Vystúpil na podium rečník a rozložiac nám nutnosť zjavenia božského a svätoznámny význam toho zjavenia vloženého do svätého písma, predostrel nám zprávy o stave prekladu toho sv. písma do slovenskej reči. Celé shromaždenie s radostou vzalo v známst, že aspoň nový zákon je už pod censuru biskupskú celkom hotový; hlasným prisvedčovaním udobrovalo mienu, že tu sa peňazi šetrif nesmie. Chlieb vezdajšaj daj nám dnes, za hoc jakú cenu, hladom mŕť nechceme.

Po tejto reči nám zas prednášal zkusený muž o praktickom, najzodpovedajúcejšom spôsobe, rozširovania dobrej katolíckej láče a sbierania členov, pre Sp. sv. Vojtešský.

Tak povznesení milostou Božou v chráme, uspokojení zpravou, poučení theoreticky v myšlienkovom svete a prakticky pre život, pre účinkovanie a rozširovanie tlačeného slova Božieho, všetci sme sa potešene pripojili k slovam vďakyvdávajúceho muža, ktorý v mene všetkých blahoslávil všetkých dejateľov shromaždenia. Obrdziac požehnanie od kňaza najstaršieho z plnosti srdca nášeho sme zaspievali „Teba Bože chválime“. A vyspievajúc celú hymnu, šli sme pri zvukoch hudby, na určené miesto k obedu, skromnému síce, ale láskou bohatému. Tu sme slyšali mnoho krásnych a duchaplných zdravíc. Obrdzali sme i odpoveď od najosv. P. Cardinála primaša na náš telegrafický pozdrav, jaký sme na začiatku shromaždenia i kráľovi i svätému Otcovi zaslali.

Po občerstvení telesnom rozžialení, každý pošiel svojou stranou, nesúc si v srdci pamiatku dňa svätého a šlachetné predsavzatie práce. (Dokončenie nasl.).

— Z Hrnčiaroviec pri Trnave. Obec naša leží neďaleko Trnavy; ľudia naši sú tam každodenní. Nenie divu, že odtiaľ i všeličo prinášajú, mnohokrát i také, čo nám na zkazu slúži. My ale musíme mať o to starosť, aby náš čistý národný duch nič nepodryval. Nesmieme medzi seba pustiť tie kalné prúdy z miest, ktoré by nás o vieru a národnosť olúpily.

My hlavne na čítanie musíme bedliť. Neber ľudu bársjaké noviny, ani ktorúkoľvek knižku do ruky, lež len slovenskú a kresťanskú, čo tvoji rodni bratia píšu pre teba. Sú ale aj také noviny, čo tvoji nepriatelia píšu po slovensky síce, ale na to, aby ju zničiť mohli. Také noviny takýchto lstivých potmelčích neber, nečítaj! Ktorá kniha, lebo noviny ti hanobia náboženstvo, lebo slovenský národ, tie odhod a čítaj len dobré noviny jako sú: „Pokrok“, lebo knihy zo Spolku sv. Vojtecha z Trnavy. Keď my Slováci sa nedáme zväbiť, lež čítať budeme dobré, poučné čítania, vtedy zmohutnieme, a zaujmeme to miesto medzi národami, ktoré nám vyznačil sám Boh. Váš priateľ.

— Dolná Krupa. Velať. pane redaktor. Už je dávno, čo sme nedali znak o sebe. Ale ani nenie tomu divu. Tá súrna letná práca a sparno všetko iné vytlačá. Poučovanie, prednášky, vzdelávanie sa sú teraz na bok odložené a ponechané na neskoršie. Preto ale tým väčšie nároky si tvoríme, jak voči mládeži, tak i oproti cteným občanom na jasné a zimné obdobie. Jako sme dosiaľ prekonali tvrdú telesnú prácu, tak nás teraz očakáva duševná. A som istý, že keď myslí a srdce naše obráťbať začneme, úroda bude hojnejšia a nenokorystí nám ju ani nečas, ani žiadne sucho. Lebo vzdelanie je poklad nepremožitelný, jako diamant a vzácny nad všetky majetky. Teda smelo do toho! Čakáme hlavne všetkých hodných a šlachetných mládenčov. Náš kruh je len pre takých. Teda sem sa do kola!

Mali sme tu hody. Ale tie nechcem opisovať. Čo bych aj mal o nich písať? Mňa by znovu duša zabořala, pri rozpomienke na mnohých a čitateľ by musel zaplakat nad národom našim, že ešte nevstúpil do seba a nežije život slávy. Slovák od Stvoriteľa svojho obdarený je myslou spanilou, jako jasné nebo, srdcom jemnocitným, jako kvietko na širokom poli, povahou milou, krotkou, jako to holúbka. Nuž, keď tomu tak, vtedy mi nesmieme nevernými ostat sami svojej prírode, lež plniť musíme svoje povolanie i vtedy, keď sa veselíme. Viac nepoviem. Usilujme sa, aby to lepšie bolo! Vyzývame rozumných našich spolubčanov, aby ruka v ruke pracovali na povznesení národa nášho. Nádej lepšej budúcnosti nech napína ruky naše ku šlachetnej tejto práci.

Ale bár aj obloha národa nášho z väčšiny temnými mračnami pokrytá býva a oko rodofuba viacej zalieva slza bolasti, jak jasny lesk radosti, predsa všedný náš život slovenský kedy tedy poskytuje výjavy, na ktorých srdce naše môže sa pokochoť, myseľ uspokojenie najst vóla príklad činom svojím. Jeden taký krásny prípad vám tu opíšem.

Nedávno prišiel ku zdejšiemu jednému hostsinskému istý murársky palier platiť a spolu peniaze premeniť. Pri čítaní peňazi ale o 200 korún viac dostal, bez toho však, že by to lebo jeden, lebo druhý bol zbadal. Menovaný hostsinský neskôr pri spočítaní svojich peňazi s ustrnutím spozoroval, že mu 100 zlatých chýba, nemajúc však ani tušenia, kam sa podely. Aj sa už vzdal všetkej nádeje, že by mu

mohly byť navrátené. Tu prichádza statočný ten človek a prináša nazpäť peniaze do krajciara, o ktorých len doma zbadal, až boly predtáné. Láska k blížnemu, cit božskej spravodlivosti, čisté kresťanské svedomie ho k tomu maly, aby ich hneď navrátil. Lebo, verte, kresťanovi sladšie je bez peňazi v láske spokojnej s Kristom žiť, ako nespravodlivým majetkom, búrlivým svedomím metanému, slávu bohatého požívať. Priniesol takto česť sebe a spolu menu kresťanskému a slovenskému. Statočný tento človek je: pán Ján Lopatka, palier z Ohtelnice. Za česť veľkú si to drží i p. Simáček, staviteľ a zamestnávateľ, že ohtelnícki remeselníci, ktorí u neho pracujú, tak statoční ľudia sú. Takýmto šlachetným dušiam spieval náš básnik Kuzmány:

Pán Boh šlachetnosti nebo vystavil,
Večné on pre podlosť peklo podpálil.
Kto ctí pravdy večnej večné zákony,
Tomu moja pieseň slávu zazvoní. Št. R.

— **Z Prešporka.** — Mnohovážený pane redaktor. Čo v min. čísle o „Kat. robotníckom spolku“ z ohľadu tej zástavy sa hovorilo, bola predčasná reč, lebo nie preto odstúpilo sa od nemeckého nápisu, aby tak i slovenský odmietli, lebo tri nápisy na jednej malej ploche boly by na kope, veľmi stisknuté a nevýznamné. Aby avšak uplatnily sa i tieto, tak zástava bude s maďarským a na žrd pripievnia sa dve stužky, jedna s nemeckým a so slovenským nápisom. — Teraz dostal tento spolok prevýborného podpredsedu, ktorý s veľkou radosťou prišiel medzi nás, lebo on, vraj, túžil po našom spolku, aby nás duševne i hmotne povzniesol. On, vraj, by mohol do „noblejšieho“ spolku chodiť, ale to by ho netešilo, necítil by sa ako medzi svojimi a srdce by mu výčitky robilo, že opustil a nemiluje národ, tú krv, z ktorej pochádza. Slovenčina ho tiahne k sebe, ako magnet jehličku. Po reči nového ako i bývalého p. podpredsedu, p. Jurigu, tak sme boli oduševnení, že v radosť sme chytli si na ramená a hromozvučne i privolávali: Živio! Sláva! Potom sme si pekne, pri ich dirigovaní, i zaspievali, až radosť bola. Teraz už to pôjde s tým našim spolkom, tak že sa už vopred na novú schodzu teší: Ján Džugel.

— **Z Dúbravky:** Mili čitatelia „Pokroku“ viete kde je to? Pravda, neviete a ved sme boli niekedy slávna obec, chýrne pútnické miesto k svätému Kozmu a Damianu, máme tu krásny kostol, jakého na okoliu Prešporka nenie, lebo pri Prešporke je Dúbravka. V Prešporke sme sa obznámili s týmto vašim časopisom. Prvé číslo pred štyrmi týždňami mne žena doniesla a keď sme videli, že je to poriadny a kresťanský spis, veru ho radi čítame a keď sem tak tie dopise zo všetkých dedín predčítaval, aj mňa už častejšie guráš prechádzal, reku Mišo, ná, nemal by si tolko rozumu, že bys niekoľko riadkov načiaral, veď si bol vojacom a hen v Bosni. Ale už sa neudrži, však mi to vy trochu pripravíte. My tu máme všeličoho moc na srdci veru, ani neviem, čo bych Vám mal prv žalovať.

Úroda nie veľmi chýrna, ale najväčšia ostuda, že Vám nemôžeme dostať farára a bez duchovného je predsa ten svet veľmi spustlý, chodia sice k nám pánci lamačský, ale my chceme mať nášho, my nechceme byť pastoračtom, filiálkou, nie za živý svet. Veru už aj viac jak jednu podošvu sme sodrali, čo sa všade nachodíme. Už sedem mesiacov, čo nám nebohý zomrel a nikde nič. Nikto sa k nám nehlásil, že vraj nenie kňazov. Aha, nie a na Peterskú faru sa ich aj dvadsať hlásilo. Ale chudobní sme, to je chyba. Školu máme tiež veľmi zanedbanú, mládež silno rozpustená a ani nenie divu, keď sme na seba zanechaný, jak zver v horách. Náš ľud má veľmi dobré srdce milú dušu, ale sme bez vodcov, tak krácame jak komu napadne, veru Bože, až mi duša krváca, keď si na našu obec pomyslí. Tak nás to boli, keď o druhých obciach také potešiteľné zprávy čítame a my takí zanedbali so zarmúteným srdcom. Vás pozdravujem:

Milošovič.

— **Sjazd na Velehrade.** Roľnícka púť. Deň 11. a 12. septembra bol slávnym dňom pre slovenských roľníkov na posvätnom Velehrade. Tento deň už tu slávil po štvrtý raz, dobre zorganizovaní roľníci pod vedením mladého, ale neohrozeného a nad mieru vzdelaného roľníka Jozefa Samalíka, tu tisne spracovanú a mozolnú ruku sedliak český sedliakovi slovenskému a slezácky sedliak moravskému ba aj ešte rakúskemu; tu sa poznávajú, tu, na

hrobe sv. Methoda si blaho prajú, tu sa navzájom tešia a aj svoje útrapy sťažujú.

Teda čuduj sa svete, keď toto očuješ, že tam po tie dva dni bolo 10.000—12.000 ľudu. P. Boh vie z jakých krojov, čo som veru v mojom živote nevidel; jedni jako páni, druhí nohavice po kolená, jedni v kabaňách, druhí v prucekoch, najzajímavejší ale boli v kroji z Vlénova, vyzerali ako regiment Bosniakov, mali svoju bandu, to sa rozumí, že boli vo svojom kroji a predsa prevýšili všetkých, čo boli v rovnošate, čo je aj dôkazom, že dostali vyznačenie od osvieteneho p. biskupa brnenského 50 korún.

Poriadok bol nasledovný: o 3. hodine litánie (nešpor), potom v záhrade u Heroldu pozdravy a víťanie roľníkov zo všetkých strán; o 6. hod. bol prôvod okolo kaple Cyrillky a cez nádvorie, na to bola ku roľníkom vitajúca reč od dôstojného p. dr. Ant. O Stojana povedaná a sv. požehnanie a zase sa pokračovalo v tej predošlej záhrade v rečiach, väčšinou roľníkmi prednesených, až do 10. hod., potom večerné modlenie a konečne odpočinok. 12. ráno o 5. hod. budíček, pozostávajúci asi zo 7 hudobných sborov a vyzváňanie na všetky zvony, volal nás k sv. spovedi, o 6. vo svätine sv. Cyrilla a Methoda ku roľníkom kázeň, po nej slávna sv. Omša, ktorú mal pri veľkej assistencii osvietený p. biskup brnenský, hrábe Pavel Huyn, pod touto sv. Omšou bolo spoločné prijímanie, kde sám p. biskup tisícom roľníkom podával Pána Neba a zemi pod spôsobom chleba, po sv. Omši malá prestávka (snídanie), na to bol po nádvorí vedený s velebnou Svätou Oltárnou p. biskupom prôvod a verejné odprosenie Božského srdca a tým bola pobožnosť ukončená. (Dokončenie nasl.)

— **Binghamton N. Y.** Vefactený pane redaktor! Možno, že snáď už máte nejaký dopis od nás o slávnosti, ktorá sa dňa 21. augusta odbyvala, pomevác v poslednom čase vo viacej slovenských časopisov čítame zväčša od nás, avšak my dolupodpísaní, nespoľiehajú sa na iných, nemôžeme sa zdržať akú-takú zprávu podať širšiemu obecenstvu o našej slávnosti.

Povdčaňou radosťou plesajú srdca naše po tieto dni, lebo vidíme už uskutočnenie našich dávnych túžieb, t. j. stavbu rim. kat. slov. kostola sv. apoštolov slovenských sv. Cyrilla a Methoda v Binghamtone. Pomocou božou stavbu nášho kostola sme započali, ktorá tak ďaleko pokročila, že sme minulú nedelu, dňa 21. augusta mali už aj posviacku rohového kameňa. Toto je tá udalosť, ktorú tu na krátko chceme opísať; vydarila sa v každom ohľade, obávali sme sa len, že snáď počasie bude nám v tom prekážať, avšak v nedelu slniečko sa nám tak milo usmievalo, ako by samé nebesia radovali sa chceli s nami. V spomenutý deň, omšu sv. slúžil o 9. hodine 30 minút horlivý duchovný z Olyphant Pa Revs Ján E. Stas v Halle sv. Jakuba na Oak ulici, kde už teraz rok služby božie dočasne sa vykonávajú. Po sv. omši bol usporiadaný pochod na Clinton ulicu ku stavajúcemu sa kostolu. Pochodu súčasťnily sa všetky tunajšie slovenské spolky a jeden ríšsky, ktorý — buď mu za to chvála — daroval nám 25. doll. ešte pred slávnosťou. Pochod šiel v nasledujúcom poriadku! Najšamp prv išly družice v bielom rúchu, každá s kytkou kvetov v ruke pod dozorstvom pána Mateja Rozborila; po 2. za nimi šiel Slovenský hudobný sbor, pozostávajúci z 18 mužov a na to spolky; po 3. T. S. J. Sokol sbor 36; po 4. Juraja Frandly odbor 92 N. S. S.; po 5. S. E. J. číslo 34; po 6. S. E. J. 115; po 7. Z. N. Polský; po 8. Spolok sv. Michala číslo 63. gr. kat. sojedinenia; po 9. Spolok sv. Jozefa, peštúna pána Ježiša číslo 166 J. K. S. J. Spolky boly v svojej rovnošate so zástavami americkými a jednou slovenskou; za spolkami išli kostolní úradníci a osv. pán biskup P. Ludden zo Syracuse, N. Y. na štvorke, ťahanej štyrmi bielymi vraníkmi; za ním na kočiaroch viedli sa ostatní duchovní. Bol to skutočne utešený pohľad na tento pochod o ktorom sa všetci pochválne vyslovili, ktorí boli jeho očitými svedkami. Po vykonaných obradoch krásnu kázeň povedal, ct čitateľom zaiste dobre známy slovenský spisovateľ Heraklius Rev. Ján Porubský, duchovný z Kinston Pa, ktorá veľmi dobrý dojem učinila na nás. Po jeho kázni, na žiadosť nášho duchovného a horlivého Rev. Joz. Pospecha prehovoril k nám osvietený pán biskup niekoľko slov; povedal, že je mu líto, že nemôže k nám prehovoriť v našej slovenskej reči a že nevie, že kolki porozumia reči

jeho. To sú slová spravodlivého apoštola a dal by Boh, aby ho aj uhorskí biskupi v tom nasledovali. Pochválil našu obetivosť, nábožnosť, napomenul nás k vytrvanlivosti v dobrom a ku koncu povedal: God bless you, my children. — Nech vás žehná Boh, moje dieťky. S tým na zakľúčenie družičky zaspievaly niekoľko slovenských piesní a obecenstvo, bolo nás asi 3000, s milou rozpozienkou pri zvukoch slov. hudby sa rozišlo.

Z duchovenstva prítomní boli okrem osv. pána biskupa a nášho duchovného už spomenutí p. Rev. Ján E. Stas z Olyphant Pa; Rev. Ján Porubský z Kingston Pa; Rev. J. M. Donald, náš veľký priateľ a dobrodinec duchovný z kostola sv. Petrika v Binghamton; Rev. J. Flynn; Rev. H. Bostyn; Rev. Suimons; Rev. V. Purcell; Rev. Glynn, všetci z Binghamtonu.

Na zakľúčenie tohoto dopisu poznamenávame, že sme sossbierali kolekta v ten deň 303 doll.; srdečné vďaka menom celej osady vzdávame všetkým vel. pánom, zvlášte ale Rev. J. Stas a Rev. Jánovi Porubskému za ich ochotu, že prítomnosťou a spoluúčinkovaním svojim našu slávnosť pozdvihli. Všetkým dobrodincem chrámu, menovite zakladateľom nech Boh telesného zdravia a spasenia duše udelí. Tiež všetkým prítomným spolkom, ako i nášmu hudobnému sboru privolávame: Pán Boh zaplať! Duchovnému otcovi nášmu prajeme mnoho zdraru, za obetivosť, ktorú s radosťou vzal na seba ku cti a chvále božej. Hor sa, bratia, stavajte kostoly, lebo len takto môžeme zabezpečiť budúcnosť duši našej.

Všetkým bratom súčasťnívších sa spolkov privolávame srdečné „Nazdar!“

Jozef Hurban, Marek Zamečník, Michal Kocak, Ján Priškopa, kurátori. — Rehor Juriga, Ján Zemánek, Štefan Krutý, kolektori.

Drobné zprávy.

— **Z Prešporka.** Katolícky delnícky spolok prešporcký vydržoval 12. t. m. valné zhromaždenie, na ktorom s veľkým oduševnením vyvolil si za podpredsedu Fr. Rudolfa Jehličku, kaplána u dómu. Predsedom spolku je vdp. dr. Jozef Bergmann, kanonik prešporcký. Spolok je trojrečový, ale väčšina členov je slovenská. V spolku panuje veľká radosť, pomevác novovyvolený p. podpredseda v reči svojej slúbil, že v tejto ťažkej dobe všetko možné vykoná v prospech spolku, že neustále bude rozmýšľať a pracovať na tom, jako by povzniesol duševnú i hmotnú úroveň členov spolku.

— **Katolícky Kruh v Šaštine** usporiada v nedelu dňa 25. septembra 1904 v miestnosti „Kat. Kruhu“ (súkromnú) *Jubilárnu Slávnosť* na pamiatku 50-ročného vyhlásenia článku o nepoškvrenom počatí bl. Panny Marie, pri ktorej príležitosti bude aj *divadelné predstavenie: „Pasážka Lurdská“* čili „*Cesty Božie sú podivné*“, od P. Rob. Weissenhofera. Začiatok o 6. hod. večer. Vstupné sa neplatí. Prístup majú len údovia a volaní hostia. Údovia si musia lístky (vstupenky) popredku zaopatriť, lebo len s lístkom budú pripustení ku slávnosti. Lístky sa vydávajú v Kat. Kruhu v nedelu ráno do 10. hodiny a odpolednia do 5. hodiny. V páde nepriaznivého počasia bude sa slávnosť odhovovať v nedelu dňa 2. oktobra. K slávnosti úctive povoláva *Výbor.*

— **O cenách obilia na trhu** začal uverejňovať „Slovenský Týždenník“ celý rad zaujímavých článkov. Tam dozvie sa čitateľ, od čoho závisia ceny obilia, ako sa ustanovujú, o colných poplatkoch, o smluvách obchodných a o obilných bursách, o všetkom, čo vplýva na tieto ceny, a o tom, kto pre nezkúsenosť roľníkov z obilia bohatne. Dnes veru nestačí roľníkovi, aby vedel obylie dobre vypestovať, ale musí ho vedieť i dobre predať, a nechať sa každému židkovi oklamať, a preto na tieto články našich čitateľov upozorňujeme.

— **Cteným čitateľom „Pokroku“**, zvlášte ale potr. spolkom v laskavú známosť uvádzam, že mám na predaj „bôlhoj“; kto chce si objednať, nech sa obráti na mňa a ja mu zaiste poslužím skutočne zdravým a pekným „bôlhojom.“ Cena kila bôlhojového semena 1 kor. 80 hal.; meter 180 kor. v tom však sú i poštové útraty zarátané. Jestli by si však riaditeľstvo spolkových sklepov alebo hospodári spoločne chceli objednať bôlhojové semeno, nech pošlú peniaze vopred, lebo takto príde semä o mnoho lacnejšie. Objednávky zašlite na adresu: *Michal Kliment*, roľník, Dolný Babin, p. Csabrag Varbók (Hont megye.)

Ctenému obecnstvu v laskavú známosť
uvádzam, že mám na predaj

Bólhojové semeno.

Cena kila 1 K 80 hal. 1 meter 180 K.
Kto chce mať tedy zdravé a lacné bólhojové
semeno, nech zašle objednávku na adresu:
MICHAL KLIMENT, roľník, Dolný Badín,
posledná pošta Csabrag-Varbök (Hont. st.).

Obchod s oblievaným náčiním.

Stavebné kľampiarstvo,
plechy všetkých druhov a
rozmerov.

Náhrobné križe

v peknej úprave, každého
druhu, s trvalým zlatením
odporuča et. obecnstvu za
báječne nízke ceny.
Taktiež prevádza každú
opravu starých križov

Rudolf Detony
v Skalici (Szakoleza),
Jezovítska ulica.

Fiume-Amerika.

Uhorsko-americká paroplavba.

Z Fiume do New-Yorku najbližšie
pohnú sa nasledujúce parolode:
1. sept. „PANNONIA“, a 6. sept.
„ULTONIA“. Cena sifkarty s ce-
lým zaopatrením a vo Fiume dva
dni zdarma ubytovaním a strovou
za dospelú osobu 120 K., a za
deti od 1-12 ročné 60 K.

Cestovatelia, ktorí cez Fiume do
Ameriky pocestujú, majú právo kú-
piť si za polovičnú cenu železničné
karty III triedy bárs na ktorej-
koľvek stanici kráľ. uhor. čiare
keď aspoň 10 osôb spolu cestuje
a keď sa sifkartou našou a pasom
vykážať môžu. — Bezplatné vys-
vetlenie a predplaty prijíma z po-
verenia, „ADRIE“, uh. kr. účasť.
paroplavebnej spoločnosti.

JOZEF PELLER
Pozsony, Stefánia út 16. szám.

VODOVODY

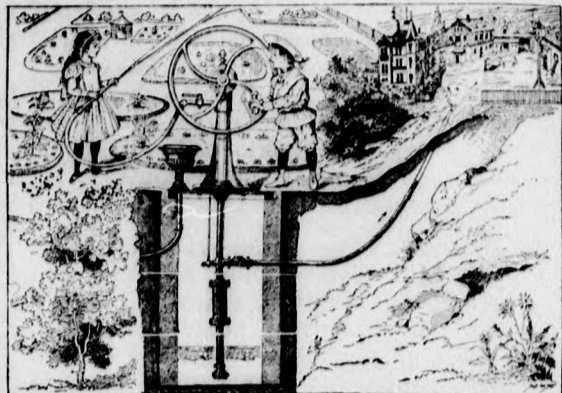
samečinné i pomocou strojov

pre mestá, obec. veľkostatky, villy, tehelne, továrne a
domy súkromné.

Najlepšie
PUMPY
trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
a zariaďuje

Továrň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Príbežné výpočty a cenníky zadarmo.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej

kávy.

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

Ochranná známka
Založeno r. 1718.

Mariacelské žalu-
dečné kvapky

jediné pravé z lekárne:

G. Schopfa

„K Milostivej Matke“ vo fľaškách 50 a
90 halierových. Práve len vo fľaškách, za-
pakovaných v zeleno-bielych prúhovaných
škatuľkách a opatrených ochrannou znám-
kou »Milostivou Matkou« z Mariazell. K do-
staniu vo všetkých lekárnach; kde nie —
zrovna ich žiadať.

Neviete ešte?

Najlepšie náboženské noviny sú:

Posol Svätého Antona.

Vychodia mesačne raz na 16. stranách s
krásnymi obrazmi. Predplatné na rok 2 kor.,
na pol roka 1 kor. Študujúcim a podučite-
lom na rok 1 kor. 20 hal. Číslo na ukážku
dostanete zdarma. Hlásťe sa o ne takto:

Posol Svätého Antona,
Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

Práve vyšiel

III. sošit „Z päť
dielov sveta“

Cena 20 h. Dostať:
u J. Teslika v Uh.
Skalici.

Sviečky

všetkých druhov, ako
kostolné voskové a polo-
voskové, stolné, stearinové
i parafinové, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé
(toiletné), všetky
v najlepšej jakosti dodáva
najľavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis.
kráľ. dvornia továrň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Kráľ. České.
Založeno roku 1816.